

## Ympäristölautakunnan lausunto Ympäristöministeriön lausuntopyyntöön: osa ampumaradoista halutaan vapauttaa ympäristölupamenettelystä

Ympäristölautakunta 05.03.2025 § 14  
103/11.01.00/2025

### Hallituksen esitys ampumaratojen ympäristöluvanvaraisuuden rajan nostamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoja ehdotuksesta ympäristönsuojelulain muutokseksi, jolla halutaan sujuvoittaa ampumaratojen ympäristölupamenettelyä. Yhä suurempi osa nykyisistä ampumaradoista siirrettäisiin ilmoitusmenettelyn piiriin, jonka käsittelyajat ovat keskimäärin lyhyemmät kuin ympäristölupamenettelyssä. Hallituksen esityksellä nostettaisiin ampumaratojen ympäristölupavelvollisuuden ja ilmoitusvelvollisuuden rajaa muuttamalla ympäristönsuojelulain liitettä 4.

Lausuntoja pyydetään viimeistään 25.3.2025. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Tällä hetkellä ympäristönsuojelulain mukaan ulkona sijaitseva ampumarata on ilmoituksenvarainen, kun siellä on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 10 000 laukausta vuodessa ja siellä ei ole haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa. Muu kuin ilmoituksenvarainen ulkona sijaitseva ampumarata on ympäristöluvanvarainen. Esityksellä ilmoituksenvaraiseksi säädettäisiin ulkona sijaitseva ampumarata, jolla on tarkoitettu ammuttavaksi enintään 50 000 laukausta vuodessa ja jossa ei ole lyijyhauleilla tapahtuvaan haulikkoammuntaan tarkoitettua rataa. Muu kuin ilmoituksenvarainen ulkona sijaitseva ampumarata olisi ympäristöluvanvarainen.

Valmistelija Milla Kupiainen etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 065 3471

Esittelijä Tekninen johtaja Ville Könönen

Ehdotus Ympäristölautakunta lausuu seuraavaa:

Ehdotettu ilmoituksenvaraisuuden rajan nostaminen voi edistää ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa, mikä tukee alueellista harrastustoimintaa ja liikuntaa. Tämä voi vahvistaa Vihdin kunnan vetovoimaisuutta ja tarjota asukkaille mahdollisuuksia monipuoliseen vapaa-ajanviettoon.

Sinänsä Vihdin ympäristönsuojeluviranomainen ei halua estää ratojen toimintaan liittyvän byrokratian purkamista. Hyvänä asiana nähdään myös riittävän aiheeseen liittyvän koulutuksen lisääminen (johon myös harjoittelu liittyy), mutta sen toteuttamiseen liittyvien ongelmien juurisyiden ei nähdä poistuvan ainoastaan lupakäsittelyä nopeuttamalla.

Ilmoitusmenettelyssä ampumaradan toiminta alkaisi 120 vrk:n kuluttua. Laajempaan käyttöön otettavalla radalla joudutaan tehdä nopeammin päätökset, joten huoleksi nousee ympäristöön kohdistuvien haittojen selvittämisen riittävyys. Ilmoituspäätös tulee harkita yhtä huolella kuin lupakin siihen liittyvine lausuntoineen ja mielipiteineen, sekä ympäristövaikutusten osalta. On kyseenalaista, parantaako pelkkä nopeampi käsittely ampumaratojen tilannetta, jos negatiivisia vaikutuksia joudutaan mahdollisesti hätäisen aloittamisen vuoksi jälkikäteen ratkomaan viranomaisen valvonnalla.

Ampumaratojen meluvaikutus painottuu ilta- ja viikonloppu-aikaan, jolloin sen merkittävyys on suurempi. Melulähteenä haulikkoammunnasta aiheutuu suurempi ja laaja-alaisempi melu, jonka vaikutus tulee ilmoitusmenettelyssä lisääntymään, kun tavoitellaan lisäntyneiden ammuttamäärien lisäksi lyijyttömien haulikkoammuntojen lisäämistä. Esityksen mukaan meluhaittoja on pyritty vähentämään radan käyttöaikaa tai -määrää koskevilla rajoituksilla ja asevalinnoilla. Esityksen tavoitteena määriä ollaan lisäämässä nostamalla ampumamääriä viisin kertaiseksi aiemmasta ilmoitusmenettelystä ja lisäämässä lyijyttömien haulikkoammuntojen mahdollisuuksia. Tällöin haittojen vähentäminen toiminta-aikoja supistamalla on hankalaa.

Melua voidaan torjua lisäksi rakenteellisilla ratkaisuilla, kuten meluvalleilla, -aidoilla, ja -seinillä sekä kulisseilla ja ampumakatoksilla, joihin seurat tarvitsevat resursseja. Toiminnan tukemiseksi hallituksen tulisi miettiä myös toisenlaisia toimenpiteitä kuin lupamenettelyn nopeuttaminen, jotta seurat voivat taloudellisesti tehdä parannuksia radoilla.

Ratojen ympäristövaikutuksia syntyy myös erilaisista hauli- ja luotijätteistä, joista myös muut kuin lyijyä sisältävät voivat aiheuttaa haitallisia vaikutuksia. Toiminta pohjavesialueella tulee edelleen olla ympäristöluvan varaista.

Ilmoitusmenettelyn myötä kuntien ympäristöviranomaisille on tärkeää tarjota riittävää koulutusta ja tukea. Vihdin kunta on valmis osallistumaan pilottihankkeisiin ja jakamaan hyviä käytäntöjä muiden kuntien kanssa.

Kaiken kaikkiaan ampumaratojen lisäämiseksi olisi olennaista antaa ratoja ylläpitäville seuroille asiantuntija-apua, tukea ja neuvontaa, mutta myös rahoitusta vaikutusten selvittämiseen sekä haittojen vähentämiseksi tehtäviin toimenpiteisiin. Lisäksi tarvitaan rahoitusta toiminnan tukemiseksi muutoin. Hyödyllistä olisi myös kartoittaa ampumaradoille sijainniltaan edullisempia paikkoja, joissa haitallisia ympäristövaikutuksia olisi odotettavissa vähemmän ja toiminta olisi hyväksyttävämpää sekä sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpää.

Päätös

Ympäristölautakunta päätti lausua seuraavaa:

Ehdotettu ilmoituksenvaraisuuden rajan nostaminen voi edistää ampumaratojen perustamista ja ylläpitoa, mikä tukee alueellista

harrastustoimintaa ja liikuntaa. Tämä voi vahvistaa Vihdin kunnan vetovoimaisuutta ja tarjota asukkaille mahdollisuuksia monipuoliseen vapaa-ajanviettoon.

Sinänsä Vihdin ympäristönsuojeluviranomainen ei halua estää ratojen toimintaan liittyvän byrokratian purkamista. Hyvänä asiana nähdään myös riittävän aiheeseen liittyvän koulutuksen lisääminen (johon myös harjoittelu liittyy), mutta sen toteuttamiseen liittyvien ongelmien juurisyiden ei nähdä poistuvan ainoastaan lupakäsittelyä nopeuttamalla.

Ilmoitusmenettelyssä ampumaradan toiminta alkaisi 120 vrk:n kuluttua. Laajempaan käyttöön otettavalla radalla joudutaan tehdä nopeammin päätökset, joten huoleksi nousee ympäristöön kohdistuvien haittojen selvittämisen riittävyys. Ilmoituspäätös tulee harkita yhtä huolella kuin lupakin siihen liittyvine lausuntoineen ja mielipiteineen, sekä ympäristövaikutusten osalta. On kyseenalaista, parantaako pelkkä nopeampi käsittely ampumaratojen tilannetta, jos negatiivisia vaikutuksia joudutaan mahdollisesti hätäisen aloittamisen vuoksi jälkikäteen ratkomaan viranomaisen valvonnalla.

Ampumaratojen meluvaikutus painottuu ilta- ja viikonloppu-aikaan, jolloin sen merkittävyys on suurempi. Melulähteenä haulikkoammunnasta aiheutuu suurempi ja laaja-alaisempi melu, jonka vaikutus tulee ilmoitusmenettelyssä lisääntymään, kun tavoitellaan lisäntyneiden ammuttamäärien lisäksi lyijyttömien haulikkoammuntojen lisäämistä. Esityksen mukaan meluhaittoja on pyritty vähentämään radan käyttöaikaa tai -määrää koskevilla rajoituksilla ja asevalinnoilla. Esityksen tavoitteena määriä ollaan lisäämässä nostamalla ampumamääriä viisin kertaiseksi aiemmasta ilmoitusmenettelystä ja lisäämässä lyijyttömien haulikkoammuntojen mahdollisuuksia. Tällöin haittojen vähentäminen toiminta-aikoja supistamalla on hankalaa.

Melua voidaan torjua lisäksi rakenteellisilla ratkaisuilla, kuten meluvalleilla, -aidoilla, ja -seinillä sekä kulisilla ja ampumakatoksilla, joihin seurat tarvitsevat resursseja. Toiminnan tukemiseksi hallituksen tulisi miettiä myös toisenlaisia toimenpiteitä kuin lupamenettelyn nopeuttaminen, jotta seurat voivat taloudellisesti tehdä parannuksia radoilla.

Ratojen ympäristövaikutuksia syntyy myös erilaisista hauli- ja luotijätteistä, joista myös muut kuin lyijyä sisältävät voivat aiheuttaa haitallisia vaikutuksia. Toiminta pohjavesialueella tulee edelleen olla ympäristöluvan varaista.

Ilmoitusmenettelyn myötä kuntien ympäristöviranomaisille on tärkeää tarjota riittävää koulutusta ja tukea. Vihdin kunta on valmis osallistumaan pilottihankkeisiin ja jakamaan hyviä käytäntöjä muiden kuntien kanssa.

Kaiken kaikkiaan ampumaratojen lisäämiseksi olisi olennaista antaa ratoja ylläpitäville seuroille asiantuntija-apua, tukea ja neuvontaa, mutta myös rahoitusta vaikutusten selvittämiseen sekä haittojen vähentämiseksi

tehtäviin toimenpiteisiin. Lisäksi tarvitaan rahoitusta toiminnan tukemiseksi muutoin. Hyödyllistä olisi myös kartoittaa ampumaradoille sijainniltaan edullisempia paikkoja, joissa haitallisia ympäristövaikutuksia olisi odotettavissa vähemmän ja toiminta olisi hyväksyttävämpää sekä sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpää.

Tiedoksi